

VOORSTEL AAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE CRANENDONCK

Registratienummer	962586/962590
Datum Presidium	21 februari 2019
Datum raadsvergadering	26 maart 2019
Datum B&W besluit	12 februari 2019
Portefeuillehouder	F. Kuppens
Programma	Werk en economie
Behandelend ambtenaar	Danielle Twardy-Duisters

Onderwerp:

Besluit gemeentebreed Ondernemersfonds Cranendonck

Aan de raad

Voorstel:

1. In te stemmen met de invoering van het gemeentebreed Ondernemersfonds Cranendonck conform het

voorstel.

1.1. In te stemmen met een verhoging van het OZB-tarief niet-woningen eigendom/gebruik met € 50,- per € 100.000,- WOZ waarde per 1 januari 2020 ten behoeve van de dekking van een Ondernemersfonds.

1.2. De door de verhoging van de OZB gegenereerde meeropbrengst beschikbaar te stellen via een subsidie aan de op te richten Stichting Ondernemersfonds Cranendonck, waarbij de inhoud van het convenant in acht wordt genomen.

1.3. Kennisnemen van het feit dat de raad geïnformeerd wordt over de inhoud van het convenant, dat door de gemeente en Stichting Ondernemersfonds Cranendonck wordt overeengekomen.

1.4. Uiterlijk 1 juli 2024 een eindevaluatie (5 jaar) aan de raad aan te bieden, ter besluitvorming over voortzetting van het Ondernemersfonds Cranendonck.

2. In te stemmen met het advies om als private vastgoedeigenaar mee te betalen aan het Ondernemersfonds door de opslag op het gemeentelijk vastgoed niet-woningen en deze bijdrage op te nemen in de gemeentelijke begroting. De extra kosten bedragen € 17.334,- voor de gemeente.

Motivering:

Het bestuur Ondernemersfonds Cranendonck in oprichting vraagt de gemeente om een Ondernemersfonds in te stellen. Middels verschillende raadsinformatie brieven bent u geïnformeerd over dit initiatief om een gemeentebreed Ondernemersfonds in te stellen. Sinds het voorjaar van 2018 heeft een bestuur in oprichting, waarin een afvaardiging van de diverse lokaal georganiseerde ondernemers en ondernemersverbanden zitting hebben, en ondersteund door de gemeente Cranendonck, onderzoek gedaan naar de oprichting van het Ondernemersfonds Cranendonck.

In zeven bijeenkomsten hebben ruim 150 ondernemers en experts van de bedrijventerreinen, centra en het buitengebied van Cranendonck de koppen bij elkaar gestoken. De input uit deze bijeenkomsten bracht in beeld wat er op onze verschillende bedrijventerreinen, het buitengebied en in de centra mag gebeuren om de stempel van toekomstbestendige werklocaties te kunnen dragen. De output uit de bijeenkomsten vormt de basis voor de globale actieprogramma's (uitgewerkt per werklocatie) zie

bijlage 1. Met het onderzoek is gekeken of het haalbaar is en of er voldoende draagvlak is om tot instelling van een Ondernemersfonds over te gaan. Voor de onderbouwing van het onderzoek en de complete uitwerking van het Ondernemersfonds verwijzen wij u naar bijlage 2.

Beoogd effect en/of resultaat

- Met een gemeentebreed Ondernemersfonds kan een hogere organisatiegraad worden bereikt. Ook in gebieden die nu niet georganiseerd of verenigd zijn.
- Versterken van het ondernemersklimaat in Cranendonck.
- Sterkere economische profilering van Cranendonck.
- Verhoging van de kwaliteit van de werk- en leefomgeving.
- Continuïteit van inkomsten voor de ondernemersorganisaties.
- Mogelijkheden voor kruisbestuiving van profit- en non-profitsector (onderwijs, zorg, sport, cultuur) in Cranendonck.
- Doorontwikkeling van parkmanagement op de bedrijventerreinen.
- Versterking van de winkelcentra en samenwerking ondernemersverenigingen.
- Diversiteit naast toekomstgerichte landbouw in het buitengebied.

Inmiddels zijn er ruim 200 gebied gebonden en een 40-tal gemeentebrede Ondernemersfondsen in het land. Naar verwachting zal dit aantal de komende jaren alleen maar stijgen.

Wat is een Ondernemersfonds?

Een Ondernemersfonds is een constructie voor en door ondernemers. De gemeente blijft buiten de besluitvorming over bestedingen. De bestedingen zijn geheel vrij, zolang het een algemeen nut dient en de besluitvorming transparant verloopt. Aanvragen kunnen alleen in collectiefverband worden ingediend. De financiële middelen worden verdeeld per trekkingsgebied (kernen van de gemeente). De rol van de gemeente is puur faciliterend en ondersteunend. Het fonds is onafhankelijk dus er is geen politieke of publieke opinievorming en overheidstaken blijven bij de overheid.

Wie is 'ondernemer'?

De gemeente is in staat om 'pijnloos' te voorzien in de voeding van een ondernemersfonds door dat die voeding even groot is als de opbrengst van een verhoging van de OZB voor niet-woningen. Het begrip 'ondernemer' valt daarmee samen met de belastingcategorie niet-woningen. Dat betekent dat niet alleen de commerciële bedrijven – winkels, horeca, kantoren, dienstverleners, werkplaatsen, fabrieken – meedoen, maar ook non-profit ondernemingen uit overheid, het onderwijs, de cultuur, de zorg, welzijn, sport. Het bij elkaar brengen van zoveel ongelijksoortige organisaties en de reden om ook de gemeente mee te laten betalen als private vastgoed eigenaar van niet-woningen past goed bij trends in het economisch proces:

- Non-profit organisaties (incl. gemeentes) zijn zich steeds meer als onderneming gaan gedragen en zijn ook lid geworden van ondernemersverenigingen. Er is veel meer begrip ontstaan voor de wederzijdse afhankelijkheid van profit en non-profit, bijvoorbeeld in de relatie tussen gemeente en arbeidsmarkt.
- De omgevingsbelangen van profit en non-profit – veiligheid, bereikbaarheid, promotie, herkenbaarheid – vallen vaak samen.

Hoe werkt het Ondernemersfonds?

De op te richten onafhankelijke Stichting Ondernemersfonds Cranendonck legt jaarlijks een financiële verantwoording af over de bestedingen aan de gemeente. De gemeente verhoogt de OZB voor niet-woningen met € 50,- per € 100.000,- WOZ-waarde met een onderverdeling tussen eigenaren 55% en gebruiker 45%. Dit betekent een extra verhoging van de OZB-belasting op niet-woningen (het tarief eigenaar gaat van 0,25% naar 0,2775%, het tarief gebruiker gaat van 0,1986% naar 0,2205%). Het resultaat is een meeropbrengst van circa € 241.001,-.

De gemeente keert de opbrengst als subsidie uit aan de Stichting Ondernemersfonds Cranendonck, die deze als 'trekkingsrecht' gaat toewijzen. Trekkingsgerechtigden kunnen bestedingsvoorstellen indienen met in principe een bedrag van maximaal het voor hen beschikbare trekkingsrecht. Uitgekeerde bedragen worden in mindering gebracht op het trekkingsrecht. De trekkingsrechtensystematiek blijkt in de praktijk een goede balans mogelijk te maken tussen enerzijds overzicht houden en administratieve ballast minimaliseren, en anderzijds optimale zeggenschap van de ondernemers over hun eigen middelen. De Stichting Ondernemersfonds Cranendonck gaat het 'trekkingsrecht' als volgt toewijzen: de opbrengsten van de OZB verhoging niet-woningen worden per trekkingsgebied verdeeld, waarbij nog een te bepalen deel bestemd wordt om gemeentebreed in te zetten.

Het Ondernemersfonds wordt in principe ingesteld voor onbepaalde tijd, maar draait in eerste instantie als een pilot van 5 jaar, met ingang van 1 januari 2020. De afspraak is dat er jaarlijkse evaluaties plaatsvinden waarin o.a. wordt opgenomen waar de gelden aan besteed zijn, om controle te waarborgen. De afspraken hierover worden vastgelegd in een convenant, dat door de gemeente en Stichting Ondernemersfonds Cranendonck wordt overeengekomen. Daarnaast vindt er een interne tussenevaluatie plaats (na 3 jaar; uiterlijk 1 januari 2023) over het proces. Tegen het einde van die periode van vijf jaar, volgt een eindevaluatie. Uit de eindevaluatie (medio 2024) moet blijken of er genoeg draagvlak is om het fonds door te zetten. Bij instemming met het Ondernemersfonds zal in de komende periode de bestuurscommissie van de Stichting Ondernemersfonds Cranendonck plaatsvinden, waarin alle trekkingsgebieden maar ook verschillende belangengroeperingen zitting hebben.

Eerdere besluitvorming:

De eventuele opzet van een gemeentebreed Ondernemersfonds is passend in de strategische visie vanwege het streven naar het toekomstbestendig en aantrekkelijk maken van de Cranendonckse werklocaties. Via eerdere raadsinformatiebrieven van 4 april 2017, 23 augustus 2018, 18 september 2018 en 4 december 2018 informeerden wij u over de voortgang om te komen tot een gemeentebreed Ondernemersfonds Cranendonck.

Argumenten:

1. Het Ondernemersfonds draagt bij aan het behalen van de doelstellingen die zijn opgenomen in de visie Economisch Cranendonck.
2. Een goede collectieve organisatie van ondernemers is wenselijk o.a. vanwege:
 - De bestedingspatronen van consumenten verschuiven (internet, beleving, loyaliteit). Dit vergt meer inspanning van winkel- en retail gebieden.
 - De economische concurrentie tussen gebieden en regio's neemt toe, ook op de zachte vestigingsvoorwaarden zoals veiligheid, een inspirerende en aantrekkelijke bedrijfsomgeving en organiserend vermogen.

- Overheden steeds nadrukkelijker vragen aan het bedrijfsleven mede verantwoordelijkheid te nemen voor hun omgeving (niet alleen fysiek, maar bijvoorbeeld ook onderwijs en arbeidsmarkt).
- Het tegengaan van meelifters (free-riders) bij ondernemersorganisaties waarbij zowel eigenaren als gebruikers van niet-woningen gaan meebetalen.

3. Er is een breed draagvlak voor het fonds onder de ondernemers in zowel de profit als de non-profitsector. Dit is gebleken uit diverse overleggen met ondernemers en de reacties tijdens de diverse informatiebijeenkomsten.

Consequenties:

Financiële:

Een collectieve bijdrage aan een fonds is in deze tijd geen lichtzinnige vraag. Maar door de bijdragen te verdelen over alle ondernemers, vinden we de bijdrage per ondernemer verantwoord. Het is de 'wet van de grote aantallen' die tot een behoorlijke opbrengst leidt, niet de absolute druk per bedrijf. Iedereen doet mee, dat houdt de lasten per bedrijf laag en verantwoord. De voorgestelde opslag van € 50,- per € 100.000,- WOZ-waarde leidt tot een meeropbrengst voor een eventueel Ondernemersfonds Cranendonck van ongeveer € 241.001,- (op basis van de WOZ-waardering van 2018).

Het bestuur in oprichting heeft de gemeente gevraagd mee te doen aan het fonds. Het zorgt ervoor dat de gemeente en het Ondernemersfonds nauwer met elkaar betrokken zijn en het komt de onderlinge communicatie ten goede, mede doordat een Ondernemersfonds een krachtige gesprekspartner wordt voor de gemeente.

Het participeren van de gemeente Cranendonck als private vastgoedeigenaar van niet-woningen in dit fonds toont aan dat wij als gemeente ook het belang van dit Ondernemersfonds ondertekenen en het past bij de trends zoals weergegeven op blz. 2 onder het kopje 'wie is ondernemer'. In de visie 'Economisch Cranendonck' hebben wij als gemeente het belang van gelijkwaardige partners uitgesproken. Financieel betekent meedoen aan het Ondernemersfonds voor de gemeentelijke gebouwen:

- Verhoging van de OZB opbrengst van € 17.334,- (gedeelte gemeentelijke gebouwen)
- Hogere subsidie aan Ondernemersfonds voor gemeentelijke gebouwen € 17.334,-
- Hogere kosten OZB eigen gebouwen voor verhoging OZB tarief € 17.334,-

Per saldo betekent dit voor de begroting een structureel nadeel van € 17.334,- vanaf 2020. Hiermee is binnen de huidige begroting geen rekening mee gehouden. Het begrotingsresultaat wordt hierdoor nadeliger. De gemeente kan de opslag op eigen gebouwen wettelijk gezien wel inhouden van de subsidie aan het Ondernemersfonds en heeft zelf dan ook geen trekkingsrecht. In dit geval is de oprichting van het ondernemingsfonds voor de gemeente budgettair neutraal. Bij de meeropbrengst van ongeveer € 241.001,- is uitgegaan van deelname vanuit de gemeente (voor de gemeentelijke gebouwen van € 17.334,-).

Juridische:

Juridisch gezien is het van belang dat de heffing van de OZB en de uitvoering van het Ondernemersfonds inclusief de restitutieregeling duidelijk gescheiden zijn. De gemeente is verantwoordelijk voor de OZB heffing en heeft zich te houden aan de wetgeving. Daarom kan er bij het opleggen van de verhoging van het tarief onroerende zaakbelasting niet-woningen

(gebruikers/eigenaren) geen onderscheid gemaakt worden tussen verschillende sectoren of gebieden. De voorgestelde verhoging van de OZB zal t.z.t. worden opgenomen in de Verordening OZB 2020. De nog op te richten Stichting Ondernemersfonds Cranendonck is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Ondernemersfonds, inclusief de restitutieregeling. Transparantie en het voorkomen van willekeur is daarbij van belang. Daarom zal het Ondernemersfonds jaarlijks een controleverklaring van een onafhankelijke accountant moeten laten opstellen en deze ook ter beschikking van de gemeente te stellen.

De gemeente Cranendonck heft reclamebelasting bij ondernemers van het Centrummanagement Budel.

De ondernemers van Centrummanagement Budel zien, als het Ondernemersfonds wordt ingevoerd, de meerwaarde van deze reclamebelasting niet en willen de reclamebelasting opheffen. Het raadsvoorstel voor de reclamebelasting wordt separaat aan u aangeboden.

Beleidsmatige:

Cranendonck kent een sterk ondernemersklimaat. In 2017 is een meerjarig economisch uitvoeringsprogramma vastgesteld vanuit de visie 'Economisch Cranendonck'. Deze visie is tot stand gekomen in samenwerking met het team Economische Zaken & Ondernemerscontact van gemeente Cranendonck, Ondernemers Contact Cranendonck, Ondernemersnetwerk OKE en ZLTO. Uitdagingen voor komende jaren zijn er voldoende, waarbij verwacht wordt dat ondernemers ook zelf initiatief tonen en bijdragen aan het realiseren van het economisch actieprogramma. Een gemeentebreed Ondernemersfonds Cranendonck is een van de mogelijke initiatieven, waarbij ondernemers zelf organisatiekracht en uitvoeringskracht kunnen inbrengen.

Strategische Visie:

In de strategische visie zijn speerpunten opgenomen voor het thema 'Werk + Economie'. Via de economische visie wordt uitvoering gegeven aan deze ambities. Een van deze ambities betreft de behoefte aan toekomstbestendige bedrijventerreinen door revitalisering van bedrijventerreinen en het opzetten van parkmanagement (via een Ondernemersfonds).

De eventuele opzet van een Ondernemersfonds is passend in de strategische visie vanwege het streven naar het toekomstbestendig en aantrekkelijk maken van de Cranendonckse werklocaties: alle bedrijventerreinen, de centra en het buitengebied.

Communicatie/burgerparticipatie:

Eind augustus hebben ondernemers een nieuwsbrief ontvangen met daarin een korte terugblik, vooruitblik en oproep om deel te nemen aan de workshops. Ondernemers ontvingen midden september de uitwerking van de input uit de bijeenkomsten. De globale actieprogramma's zijn met het bijbehorende financieringsmodel getoetst bij ondernemers. Middels een bijeenkomst en een publieke inzage mogelijkheid hebben ondernemers feedback kunnen geven. Er zijn voldoende publicitaire uitingen gedaan om iedereen te bereiken en in staat te stellen aan de discussie deel te nemen. Alle uitwerkingen (behoefte, trends en acties) zijn terug te vinden op de gemeentesite (onder het kopje 'Werkplaatsen van de toekomst').

Het bestuur in oprichting bestaat uit ondernemers, die de verschillende werklocaties vertegenwoordigen. Op frequente basis vindt er afstemming en evaluatie plaats tussen het bestuur en de gemeente.

De gemeente heeft een ondersteunende rol richting het bestuur van het ondernemersfonds. De gemeente legt verbindingen met ondernemers, denkt mee en faciliteert waar nodig. Ondernemersparticipatie speelt een cruciale rol in het ondernemersfonds, ook naar de toekomst toe, om samen sterker te worden en middelen optimaal in te zetten.

Commissiebehandeling: Ja

Wij stellen U voor om bijgaand in concept opgemaakt besluit vast te stellen.

Met vriendelijke groet,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN CRANENDONCK,
De secretaris, De burgemeester,

ir. J.A.G.M. van Aaken

F.A.P. van Kessel

Bijlage 1: Globale actieprogramma's per werklocatie

Bijlage 2: Ondernemerschap en samenwerking in Cranendonck: voorstel voor een gemeentebreed Ondernemersfonds.